

เรื่อง ทัศนคติของผู้ประกอบการต่อภาษีมูลค่าเพิ่มในอำเภอเมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามนี้ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น พร้อมนี้ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง ( ) 4

2. ระดับการศึกษา 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) 5

2. ปริญญาตรี

3. สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ 1. เจ้าของกิจการ ( ) 6

2. ผู้จัดการ

3. สมทบบัญชีหรือพนักงาน

4. ประเภทผู้ประกอบการ 1. บริษัท จำกัด ( ) 7

2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด

3. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

5. ประเภทของการประกอบกิจการ 1. ส่งออก ( ) 8

2. ขายส่งหรือขายปลีก

3. ให้บริการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านมีความเห็น

ทัศนคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ความเห็นด้านหลักการและประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม					
1. ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บไม่เข้าข้อัน เพราะเก็บจากราคาของสินค้าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนเท่านั้น					( )9
2. ภาษีมูลค่าเพิ่มมีความชัดเจนและแน่นอน ง่ายต่อการคำนวณภาษี เพราะเป็นภาษีอัตราเดียว					( )10
3. ภาษีมูลค่าเพิ่มให้ความเป็นธรรมในการเสียภาษี เพราะวิธีการจัดเก็บภาษีเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการทุกประเภท					( )11
4. ภาษีมูลค่าเพิ่มเอื้ออำนวยต่อการส่งออก เพราะนอกจากไม่มีการเก็บภาษีสำหรับสินค้าส่งออกแล้ว ยังมีการคืนภาษีที่แฝงอยู่ในสินค้าส่งออกด้วย					( )12
5. ภาษีมูลค่าเพิ่มเอื้ออำนวยต่อการลงทุน เพราะยอมให้หักภาษีสินค้าทุนที่เสียไปแล้วได้					( )13
6. ภาษีมูลค่าเพิ่มมีกลไกป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี เพราะการขายสินค้าหรือให้บริการในแต่ละขั้นตอนจะต้องออกใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานของผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการที่จะนำไปหักเป็นภาษีซื้อ					( )14
7. ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ซึ่งในระยะยาวจะจัดเก็บภาษีสมบูรณ์ยิ่งขึ้น					( )15
8. ภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำบัญชีและเอกสารที่ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น					( )16
9. ผู้ประกอบการได้รับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระไว้เกินในปัจจุบันได้รวดเร็วขึ้น					( )17
10. กรมสรรพากรนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าเหมาะสมแล้ว					( )18

11. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการและประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม โปรดระบุ

1. ....
2. ....
3. ....

ทัศนคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่สนใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2.ความเห็นด้านกฎหมายและระเบียบ					
1.ผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 600,000 บาทต่อปี ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม					( )19
2.ผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 600,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปี สามารถเลือกเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเหมา 1.5% ของรายรับก่อนหักรายจ่าย					( )20
3.ผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 1,200,000 บาทต่อปี ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% โดยนำ ภาษีขาย - ภาษีซื้อ					( )21
4.อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน 7% เหมาะสมแล้ว					( )22
5.รายงานภาษีขายต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น					( )23
6.รายงานภาษีซื้อต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับใบกำกับภาษี					( )24
7.รายงานสินค้าและวัตถุดิบต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินค้าและวัตถุดิบ					( )25
8.การเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีผู้ซื้อชำระเงินค่างวดที่เหลือให้ทั้งหมดก่อนถึงกำหนด เพื่อบอกเลิกสัญญาซื้อให้ใช้ราคา ค่างวดทั้งหมดที่เหลือก่อนหักส่วนลดค่าดอกเบี้ย เป็นฐานในการคิดเงินภาษี					( )26
9.การขอลดภาษีมูลค่าเพิ่มโดยขอเครดิตยกไปใช้เดือนถัดไป เมื่อตรวจพบข้อผิดพลาดว่าชำระภาษีไม่ถูกต้อง จะต้องเสียเงินเพิ่มด้วย ทั้งที่ยังไม่ได้ รับเงินภาษีคืน					( )27
10.ผู้ประกอบการต้องจัดทำรายงานต่าง ๆ เป็นรายงาน - ประเภทการ และต้องเก็บไว้ที่สถานประกอบการแห่งนั้น ๆ เป็นเวลา 5 ปี					( )28

11.ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของภาษีมูลค่าเพิ่ม โปรดระบุ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ทัศนคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่	ไม่เห็นด้วย	
	อย่างยิ่ง			เห็นด้วย	อย่างยิ่ง	
3.ความเห็นด้านอื่น ๆ ต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม						
1.กรมสรรพากรแจกรางวัลใบกำกับภาษีพาณิชย์ทุกเดือน ในรายการมาตามนี้						( )29
2.กรมสรรพากรควรจัดอบรมสัมมนาเผยแพร่ความรู้ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้ประกอบการเป็นระยะตามความเหมาะสม						( )30
3.กรมสรรพากรควรเน้นการตรวจสอบกิจการที่ซื้อคืนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงินสดมากกว่าการซื้อคืนเป็นเครดิตยกไปใช้เดือนถัดไป						( )31
4.การสุ่มสอบยื่นใบกำกับภาษีระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อเป็นมาตรการที่ใช้ได้ผลในการป้องกันการออกใบกำกับภาษีปลอม						( )32
5.ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบกิจการในปัจจุบันมีการซื้อขายใบกำกับภาษีเพื่อนำมาใช้เครดิตภาษีซื้อกันอยู่						( )33

6.ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม โปรดระบุ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในภาษีมูลค่าเพิ่ม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในแต่ละคำถาม

ความรู้ความเข้าใจในภาษีมูลค่าเพิ่ม	รู้	ไม่รู้
1.ความรู้ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม		
1.การขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 600,000 บาทต่อปี ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม		( )34
2.ผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 1,200,000 บาทต่อปี ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอัตรา 7% สำหรับผู้ส่งออกเสียในอัตรา 0% และคำนวณภาษีได้อนำภาษีขายหักภาษีซื้อ ถ้าภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อให้ยื่นแบบชำระภาษี แต่ถ้าภาษีซื้อมากกว่าภาษีขายให้ยื่นแบบขอคืนภาษี		( )35
3.ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บจากการขายสินค้าหรือให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนใด ๆ ในทางธุรกิจ โดยไม่รวมการขายสินค้าหรือให้บริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม		( )36
4.การขายสินค้าต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อมีการส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ เว้นแต่มีการโอนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้ออกใบกำกับภาษีให้ผู้ซื้อก่อนมีการส่งมอบสินค้า ก็จะต้องเสียภาษีตามวันที่เกิดกรณีดังกล่าวขึ้นก่อนด้วย		( )37
5.การให้บริการต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อได้รับชำระค่าบริการ เว้นแต่มีการออกใบกำกับภาษีให้ลูกค้าก่อนได้รับชำระค่าบริการ ก็จะต้องเสียภาษีตามวันที่ได้ออกใบกำกับภาษีไปก่อนด้วย		( )38
6.การให้เช่าซื้อต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามงวดที่ถึงกำหนดชำระราคาในแต่ละงวด เว้นแต่ได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้ออกใบกำกับภาษีให้ลูกค้าก่อนที่จะถึงกำหนดชำระราคาในแต่ละงวด ก็จะต้องเสียภาษีตามวันที่เกิดกรณีดังกล่าวขึ้นก่อนด้วย		( )39
7.การส่งออกต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อชำระอากรขาออก หรือวันที่มีการออกใบขนขาออก		( )40
2.ความรู้ด้านการจัดทำรายงานและเอกสารหลักฐาน		
1.รายงานที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน 7% หรือ 0% ต้องจัดทำมี 3 ชนิดคือ รายงานภาษีขาย รายงานภาษีซื้อ รายงานสินค้าและวัตถุดิบ		( )41
2.รายงานแต่ละชนิดต้องลงรายการภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ได้มาหรือจำหน่ายออกไปซึ่งสินค้าหรือบริการนั้น		( )42
3.รายงานและเอกสารต้องจัดทำเป็นรายสถานประกอบการ และเก็บไว้ ณ สถานประกอบการแห่งนั้น ๆ เป็นเวลา 5 ปี		( )43
4.ใบกำกับภาษี(Tax Invoice) เป็นหลักฐานแสดงจำนวนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มได้เรียกเก็บ มีทั้งใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป และใบกำกับภาษีอย่างย่อ รวมทั้งใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ซึ่งถือเป็นใบกำกับภาษีด้วย		( )44
5.ใบกำกับภาษีที่จะนำมาหักเป็นภาษีซื้อได้นั้น ต้องเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปฉบับจริง ถ้าเป็นสำเนาต้องมีคำเอกสารออกเป็นชุด และไม่ต้องห้ามให้หักเป็นภาษีซื้อได้ตามกฎหมาย		( )45
6.วิธีการออกใบแทนใบกำกับภาษี ให้ผู้ขายสินค้า หรือให้บริการถ่ายสำเนาใบกำกับภาษีฉบับเต็ม และบันทึกข้อความลงไปที่ทราบว่าเป็นใบแทน		( )46
7.วิธีการยกเลิกใบกำกับภาษีต้องนำต้นฉบับมาขีดฆ่ายกเลิก และเก็บไว้กับสำเนา และออกฉบับใหม่ให้โดย วัน-เดือน-ปี ที่ออกต้องตรงกับใบเก่า		( )47

ความรู้ความเข้าใจในภาษีมูลค่าเพิ่ม	เลขที่	หน้าที่
3.ความรู้ด้านการจดทะเบียนและการยื่นแบบเสียภาษี		
1.การยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่		( ) 48
2.การยื่นแบบเสียภาษีมูลค่าเพิ่มให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ในแต่ละเดือนภาษี ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป		( ) 49
3.การยื่นแบบเสียภาษีมูลค่าเพิ่มใช้แบบ ภ.พ.30 โดยให้ยื่นเป็นรายสถานประกอบการ จะยื่นแบบรวมกันได้ต้องยื่นคำขอ และได้รับอนุมัติให้ยื่นแบบรวมกันได้ก่อน		( ) 50
4.ความรู้ด้านการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม		
1.การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระเกิน ผู้ประกอบการมีสิทธิ์เลือกขอคืนเป็นเงินสด หรือขอคืนเป็นเครดิตนำไปใช้หักเดือนถัดไป โดยยื่นด้วยแบบ ภ.พ.30 ซึ่งใช้ยื่นปกติในแต่ละเดือน สำหรับการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีอื่นนอกจากนี้ให้ขอคืนได้โดยใช้แบบ ค.10		( ) 51
2.ใบกำกับภาษีซื้อที่มีได้นำไปหักในการคำนวณภาษี เพราะมีเหตุจำเป็นซึ่งเกิดขึ้นตามประเพณีทางการค้า หรือเหตุสุดวิสัย หรือมีหลักฐานว่าได้รับใบกำกับภาษีในเดือนภาษีอื่นที่มีใช้เดือนภาษีที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี ให้ผู้ประกอบการมีสิทธินำภาษีซื้อดังกล่าวไปหักในการคำนวณภาษีในเดือนที่ได้รับเอกสารใบกำกับภาษีซื้อมาได้		( ) 52
3.ใบกำกับภาษีที่ได้รับมาแต่ลิ้มนำมาใช้หักเป็นภาษีซื้อในเดือนที่ได้รับ ให้ขอคืนภาษีซื้อได้โดยการยื่นแบบ ภ.พ.30 เพิ่มเติม สำหรับเดือนเก่าที่ลิ้ม โดยระบุว่า ขอคืนแจ้งไว้ขาด		( ) 53

ส่วนที่ 4 ปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านมีความเห็น

ปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ปัญหา	ปัญหา	ปัญหา	ปัญหา	ไม่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ปัญหา
1.ปัญหาเกี่ยวกับใบกำกับภาษี					
1.การเขียนใบกำกับภาษีผิด ต่อไปภายหน้าท่านจะไม่สามารถแก้ไขโดยการขีดฆ่าและเซ็นชื่อกำกับได้ต้องทำการยกเลิกฉบับที่เขียนผิด และออกฉบับใหม่แทนเท่านั้น					( )54
2.ใบกำกับภาษีซื้อที่ได้รับมา แต่ลืมนำไปหักในการคำนวณภาษี ต้องยื่นแบบ ภ.พ.30 เพิ่มเติมในเดือนที่ลืมน ซึ่งเป็นภาระในการยื่นแบบหลายครั้ง					( )55
3.การออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป แต่ผู้ซื้อไม่ยอมบอกชื่อและที่อยู่					( )56
4.ผู้ขายสินค้าไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ ถ้าผู้ซื้อต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายอีกราคาหนึ่งที่สูงขึ้นโดยคิดภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 7%					( )57
5.ผู้ขายสินค้าไม่ยอมส่งมอบใบกำกับภาษีให้ ถ้าผู้ซื้อยังไม่ชำระเงินค่าสินค้า					( )58
6.การออกใบกำกับภาษีมีเศษสตางค์ ทำให้การคำนวณภาษีมักจะมีผิดพลาดในการปิดเศษ					( )59
7.การออกใบกำกับภาษีให้ส่วนราชการที่มาซื้อสินค้ามักไม่ยอมให้ลงวันที่ในใบกำกับภาษี					( )60
8.การเสียเวลาในการออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้ผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการในแต่ละครั้งเป็นเงินจำนวนเล็กน้อย ถ้าผู้ซื้อประสงค์ขอใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบ ก็ต้องออกให้ใหม่ตามกฎหมาย					( )61
9.ผู้ขายไม่ยอมออกใบแทนใบกำกับภาษีให้เพราะลำบากในการค้นหาสำเนาใบกำกับภาษี					( )62

10.ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับปัญหาของใบกำกับภาษี โปรดระบุ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ปัญหา มากที่สุด	ปัญหา มาก	ปัญหา ปานกลาง	ปัญหา น้อย	ไม่มี ปัญหา	
2.ปัญหาการจดทะเบียนและการกรอกแบบเสียภาษี						
1.การขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มท่านได้รับความสะดวกเพียงใด						( ) 63
2.การขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ท่านได้รับความสะดวกเพียงใด						( ) 64
3.การขออนุมัติยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่มรวมกัน ท่านได้รับความสะดวกเพียงใด						( ) 65
4.การกรอกแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม(แบบ ภ.พ.30) มีความยากง่ายเพียงใด						( ) 66
5.การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีอื่น ๆ ด้วยแบบ ค.10 ท่านได้รับความสะดวกเพียงใด						( ) 67

6. ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับปัญหาการจดทะเบียนและการกรอกแบบเสียภาษี โปรดระบุ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ปัญหา มากที่สุด	ปัญหา มาก	ปัญหา ปานกลาง	ปัญหา น้อย	ไม่มี ปัญหา	
3.ปัญหาการยื่นแบบและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สรรพากร						
1.ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการรับแบบเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของท่านเป็นอย่างไร						( ) 68
2.สถานที่จอดรถในการไปติดต่อเกี่ยวกับภาษีอากรที่หน่วยงานสรรพากรเป็นอย่างไร						( ) 69
3.การให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของเจ้าหน้าที่สรรพากรเป็นอย่างไร						( ) 70
4.คำพูด กริยา มารยาท ของเจ้าหน้าที่สรรพากรต่อผู้ประกอบการที่มาติดต่อเป็นอย่างไร						( ) 71
5.ความยากง่ายในการโทรศัพท์เข้ามาติดต่อเกี่ยวกับภาษีอากรกับหน่วยงานสรรพากรเป็นอย่างไร						( ) 72

6. ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับปัญหาการยื่นแบบและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สรรพากร โปรดระบุ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ภาษีมูลค่าเพิ่ม¹

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะนำมาใช้ในประเทศไทย มีสาระสำคัญดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บจากการขายสินค้า การให้บริการและการนำเข้าสินค้า หรือบริการทั่วไปจากต่างประเทศ ดังนั้นหากจะจำแนกกระบวนการที่ทำให้มีขึ้นซึ่งสินค้า จนถึงการผลิตสินค้าแล้ว อาจแบ่งได้เป็นขั้นตอนการผลิต การขายส่ง การขายปลีก ซึ่งการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจะครอบคลุมทุกขั้นตอนที่มีการจำหน่ายสินค้าดังกล่าวเกิดขึ้น อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่อยู่ในข่ายมีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มประกอบด้วย ผู้ผลิต ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ผู้ส่งออก ผู้ให้บริการ และผู้นำเข้า ทั้งนี้ไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท องค์การของรัฐบาล หรือนิติบุคคลใดๆ ก็ตาม

ดังนั้นผู้ที่ขายสินค้าหรือให้บริการในแต่ละขั้นตอน มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ต่อเมื่อได้ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพเท่านั้น ซึ่งเรียกว่า “ผู้ประกอบการ” และมีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นทันที เมื่อได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็น “ผู้ประกอบการจดทะเบียน” แล้วเท่านั้น แต่สำหรับกรณีนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ไม่ว่าผู้นำเข้าจะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่หรือนำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ในทาง ธุรกิจ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดก็ตาม “ผู้นำเข้า” จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยเช่นกัน

2. การยกเว้นภาษี

ผู้ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจะเป็นผู้อยู่นอกระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อขายสินค้าหรือให้บริการไปจึงไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ในการซื้อสินค้า หรือวัตถุดิบรวมทั้งสินค้าทุนมาใช้ในการประกอบการ จะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนด้วยโดยไม่มีสิทธิที่จะได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแต่อย่างใด เท่ากับว่า ผู้ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มยังคงต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนนี้ไว้เอง

อย่างไรก็ดีภาษีมูลค่าเพิ่มที่จ่ายไปแล้ว ผู้ประกอบการสามารถนำมาถือเป็นรายจ่าย ในการคำนวณเงินได้สุทธิหรือกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีเงินได้เช่นเดียวกับรายจ่ายในการประกอบ กิจการตามปกติ

กรณีที่จะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มมีดังนี้ คือ

- (1) การขายสินค้าหรือการให้บริการของผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 600,000 บาท ต่อปี
- (2) การขายสินค้าพืชผลทางการเกษตร
- (3) การขายสัตว์ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต
- (4) การขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ย ปลาปน อาหารสัตว์ ยา หรือ

¹กรมสรรพากร, “ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ,” เอกสารประกอบการชี้แจง: (2534)

เคมีภัณฑ์ทุกชนิด ที่ใช้สำหรับป้องกัน รักษาโรค ทำลาย บำรุง หรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์

- (5) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ตำราเรียน
- (6) การนำเข้าสินค้าตาม (2) (3) (4) และ (5)
- (7) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร
- (8) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ เฉพาะทางบก
- (9) การให้บริการการศึกษาของโรงเรียน และสถานศึกษาต่าง ๆ ของทางราชการ

และเอกชน

- (10) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลทางราชการและเอกชน
- (11) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม
- (12) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์
- (13) การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น
- (14) การให้บริการการประกอบโรคศิลป์ การสอบบัญชี การว่าความและการให้บริการวิชาชีพ อื่นๆตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ทั้งนี้เฉพาะวิชาชีพอิสระที่มีกฎหมาย ควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนั้น

- (15) การให้บริการวิจัย หรือบริการทางวิชาการ
- (16) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ
- (17) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน
- (18) การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์
- (19) การขายสินค้าหรือให้บริการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนาหรือสาธารณกุศลใน ประเทศไทย
- (20) การให้บริการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (21) การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้น ให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

(22) การขนส่งระหว่างประเทศ โดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย ต่างประเทศ ซึ่งตามกฎหมายของประเทศนั้นยกเว้นภาษีทางอ้อมให้แก่ผู้ประกอบการที่เป็น นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ตามหลักกติกายกเว้นภาษีปฏิบัติ

- (23) การรับจ้างสีข้าว
- (24) การขายสลากกินแบ่งของรัฐบาล
- (25) การขายยาสูบของผู้ประกอบการที่มีใบอนุญาต
- (26) การนำเข้าสินค้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าบางประเภท เช่น ของส่วนตัวที่เจ้าของ นำมาใช้เอง

สำหรับกรยกเว้นตามรายการ (1), (2), (3), (4) และ (5) นั้น ผู้ประกอบการ จะขอเลือกเข้ามาจดทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มได้

3. ความรับผิดชอบในการเสียหาย

โดยเหตุที่ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ ตลอดจนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ฉะนั้นการที่จะถือว่าผู้ประกอบการหรือผู้นำเข้าได้ขายสินค้าหรือให้บริการ หรือได้มีการนำเข้าเกิดขึ้นเมื่อใด จึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องกำหนดให้เป็นที่ยึดมั่น เพื่อให้มีการเสียหายหรือให้มีการปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มต่อไป ในทางกฎหมายจึงได้กำหนดจุดแห่งความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มกรณีต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

(1) กรณีขายสินค้า ความรับผิดชอบในการเสียหายทั้งหมดของผู้ขายจะเกิดขึ้นเมื่อมีการส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ เว้นแต่กรณีที่ผู้ขายได้ออนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้ออกใบกำกับภาษีก่อนมีการส่งมอบสินค้า ความรับผิดชอบในการเสียหายของผู้ขายก็จะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี เช่น นาย ก. ตกลงขายเก้าอี้มูลค่า 1,000 บาท ให้แก่นาย ข. เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2535 แต่ได้ส่งมอบเก้าอี้ให้แก่นาย ข. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2535 ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของนาย ก. จากค่าขายเก้าอี้มูลค่า 1,000 บาท จะเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2535 ซึ่งเป็นวันที่มีการส่งมอบ

จากกรณีเดียวกัน หากนาย ข. ได้ชำระราคาเก้าอี้ให้แก่นาย ก. เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นเงินเพียง 500 บาท กรณีเช่นนี้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของนาย ก. จะเกิดขึ้นจากมูลค่า 500 บาท แม้ว่าจะมีการส่งมอบเก้าอี้ในภายหลังก็ตาม และเมื่อนาย ก. ได้ส่งมอบเก้าอี้ให้นาย ข. ในวันที่ 1 มีนาคม 2535 ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มสำหรับมูลค่าเก้าอี้ส่วนที่เหลือทั้งหมดอีก 500 บาท ก็เกิดขึ้นทันที ไม่ว่านาย ข. จะได้ชำระราคาให้หรือไม่ก็ตาม เป็นต้น

(2) กรณีขายสินค้าตามสัญญาให้เช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบ ความรับผิดชอบของผู้ขายจะเกิดขึ้นเมื่อ ถึงกำหนดชำระราคาตามงวด ที่ถึงกำหนดชำระราคาในแต่ละงวด เว้นแต่กรณีที่ผู้ขายได้รับชำระราคาสินค้าหรือได้ออกใบกำกับภาษี ก่อนที่จะถึงกำหนดชำระในแต่ละงวดความรับผิดชอบในการเสียหายของผู้ขายดังกล่าวจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี เช่น บริษัท ค. จำกัด ได้ทำสัญญาให้เช่าซื้อโทรทัศน์มูลค่ารวม 10,000 บาทให้แก่ นาย ง. โดยตกลงผ่อนชำระเป็น 10 งวด ๆ ละ 1,000 บาท กำหนดชำระทุก ๆ วันที่ 1 ของเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2535 เป็นต้นไป ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของบริษัท ค. จำกัด สำหรับค่าขายโทรทัศน์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นทันทีในงวดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2535 จากค่างวดเป็นเงิน 1,000 บาท ทั้งนี้ไม่ว่า นาย ง. จะได้ชำระราคาให้แล้วหรือไม่ก็ตามสำหรับงวดชำระส่วนที่เหลือความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของบริษัท ค. จำกัด ก็เกิดขึ้นทุกวันที่ 1 ของเดือนถัด ๆ ไป ทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ไม่ว่าในทุกวันที่ 1 ของแต่ละเดือน บริษัท ค. จำกัด จะได้รับชำระราคาตรงกำหนดเวลาหรือไม่ก็ตาม

แต่จากกรณีเดียวกัน หากมีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นก่อนที่จะถึงกำหนด

ชำระดังกล่าวข้างต้น ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขายก็จะเกิดขึ้นตามส่วนแล้วแต่กรณี ทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วตาม (1) เป็นต้น

(3) กรณีการขายสินค้าโดยการส่งออก ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นพร้อมกันกับการชำระอากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือวันที่ได้มีการวางค้ำประกันอากรขาออกแล้วแต่กรณี และหากไม่มีกรณีที่จะต้องชำระอากรขาออก ความรับผิดจะเกิดขึ้นในวันที่มีการออกไปขนขาออก

(4) กรณีการให้บริการ ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ให้บริการเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ เว้นแต่กรณีที่ผู้ให้บริการได้ออกใบกำกับภาษีให้แก่ลูกค้า หรือได้ใช้บริการนั่นเอง ก่อนมีการชำระค่าบริการ ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้นๆ แล้วแต่กรณี เช่น บริษัท ช. จำกัด ได้ให้บริการตกแต่งบ้านแก่ นาย ม. ตกลงราคาค่าบริการ 100,000 บาท โดยงานเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 แต่ นาย ม. ได้ชำระค่าบริการเต็มมูลค่าให้แก่ บริษัท ช. จำกัด เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2535 กรณีนี้ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการให้บริการทั้งหมดของบริษัท ช. จำกัด จะเกิดขึ้นในวันที่ 5 มิถุนายน 2535

กรณีเดียวกันหาก นาย ม. ชำระค่าบริการในวันที่ 5 มิถุนายน 2535 เป็นเงินเพียง 50,000 บาท ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของบริษัท ช. จำกัด จะเกิดขึ้นเพียง 50,000 บาท เท่านั้น สำหรับค่าบริการส่วนที่เหลือ หากมีการชำระให้ในภายหลัง ความรับผิดชอบของบริษัท ช. จำกัด ก็จะเป็นไปตามส่วนของจำนวนค่าบริการที่ได้รับ หรือในกรณีที่มีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นก่อนการชำระค่าบริการดังกล่าวข้างต้น ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ให้บริการ ก็จะเป็นไปตามส่วนทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วตาม (1) เป็นต้น

4. อัตราภาษี

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นดังนี้

(1) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกประเภท รวมทั้งการนำเข้า (อัตราภาษีนี้อาจรวมภาษีท้องถิ่นไว้แล้ว)

(2) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 1.5 สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในราชอาณาจักร ของผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 600,000 บาท ต่อปี แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาท ต่อปี (อัตราภาษีนี้อาจรวมภาษีท้องถิ่นไว้แล้ว)

(3) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 0 ใช้สำหรับการประกอบการดังต่อไปนี้

- การส่งออกสินค้า

- การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล (ถ้าเป็น

ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ จะได้รับอัตราศูนย์เฉพาะกรณี ที่ประเทศนั้นให้การปฏิบัติกับนิติบุคคลไทยในทำนองเดียวกัน)

- การขายสินค้าหรือการให้บริการแก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ
- การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล
- การขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนด้วยกันหรือระหว่างผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่ว่าจะอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเดียวกันหรือไม่ รวมทั้งการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

5. การคำนวณภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ต้องคำนวณหาจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะต้องชำระ (หรือมีสิทธิได้รับคืน) เป็นรายเดือนๆ ละหนึ่งครั้งตามเดือนปฏิทิน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

5.1 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 การคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือนจะเป็นดังนี้

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

หากผลการคำนวณเป็นลบ (-) เกิดจากภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ก็มีสิทธิได้รับคืนภาษีภาษีขาย หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการเมื่อขายสินค้า หรือรับชำระค่าบริการ หากภาษีขายเกิดขึ้นในเดือนใด ก็เป็นภาษีขายของเดือนนั้น ไม่คำนึงว่าสินค้าที่ขายหรือบริการที่ให้นั้นจะซื้อมาหรือเป็นผลมาจากการผลิตในเดือนใดก็ตาม

ภาษีซื้อ หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้า หรือผู้ให้บริการที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน เมื่อซื้อสินค้าหรือชำระค่าบริการเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตน (ทั้งที่เป็นวัตถุดิบ หรือ สินค้าทุนประเภทเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ เป็นต้น) หากภาษีซื้อเกิดขึ้นในเดือนใด ก็เป็นภาษีซื้อของเดือนนั้น ไม่คำนึงว่าสินค้าที่ซื้อมานั้นจะขายหรือนำไปใช้ในการผลิตในเดือนใดก็ตาม

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7

ตัวอย่าง การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูป

ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูป ซื้อผ้า 5,000 บาท วัสดุอื่น ๆ เช่น ด้าย กระดุม กล่องบรรจุ รวม 3,000 บาท ขายเสื้อสำเร็จรูปไปในราคา 10,000 บาท

(1) กรณีการซื้อขายเกิดขึ้นในเดือนเดียวกัน

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีที่ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูปต้องชำระ} &= \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ} \\
 \text{ภาษีขาย (เรียกเก็บจากผู้ซื้อ)} &= 10,000 \times \frac{7}{100} \\
 &= 700 \text{ บาท} \\
 \text{ภาษีซื้อ (จ่ายให้แก่ผู้ขายผ้าและวัสดุอื่น} &= (5,000 \times \frac{7}{100}) + (3,000 \times \frac{7}{100}) \\
 \text{ตามหลักฐานใบกำกับภาษี)} &= 350 + 210 \\
 &= 560 \text{ บาท} \\
 \text{ภาษีจากผลการคำนวณ} &= 700 - 560 \\
 &= 140 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ผลการคำนวณภาษีในเดือนนี้ ปรากฏว่าภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูปจะต้องชำระภาษีเพิ่ม 140 บาท

(2) กรณีการซื้อขายเกิดขึ้นคนละเดือนกับการขาย

(2.1) การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเดือนที่ซื้อผ้าและวัสดุอื่น ๆ

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีที่ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูปต้องชำระ} &= \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ} \\
 \text{ภาษีขาย (ยังไม่มีการขาย)} &= 0 \text{ บาท} \\
 \text{ภาษีซื้อ} &= (5,000 \times \frac{7}{100}) + (3,000 \times \frac{7}{100}) \\
 \text{(ตามหลักฐานใบกำกับภาษี)} &= 350 + 210 \\
 &= 560 \text{ บาท} \\
 \text{ภาษีจากผลการคำนวณ} &= 0 - 560 \\
 &= -560 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ผลการคำนวณภาษีในเดือนนี้ปรากฏว่าเป็นลบ (-) กล่าวคือ ภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูปมีสิทธิได้รับคืนภาษีจำนวน 560 บาท

(2.2) การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเดือนที่มีการขาย

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีที่ผู้ผลิตเสียสำเร็จรูปต้องชำระ} &= \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ} \\
 \text{ภาษีขาย} &= 10,000 \times \frac{7}{100} \\
 &= 700 \\
 \text{ภาษีซื้อ (ไม่มีรายการซื้อ)} &= 0 \\
 \text{ภาษีจากผลการคำนวณ} &= 700 - 0 \\
 &= 700 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ผลการคำนวณภาษีในเดือนนี้ เมื่อผู้ผลิตเสียสำเร็จรูปมิได้จ่ายค่าภาษีซื้อสำหรับผ้าหรือวัสดุอื่นใดอีก ก็ไม่มีภาษีซื้อที่จะนำมาหักในการคำนวณภาษีสำหรับในเดือนนี้แต่อย่างใด ดังนั้นจึงต้องนำภาษีขายจำนวน 700 บาท ส่งกรมสรรพากรทั้งจำนวน ทั้งนี้จะเห็นว่าภาษีซื้อที่จ่ายไปสำหรับซื้อผ้าและวัสดุ จำนวน 560 บาท ผู้ผลิตเสียสำเร็จรูปได้รับคืนในขณะที่ถือเป็นภาษีซื้อในการคำนวณภาษีในเดือนที่มีการซื้อไปแล้ว

5.2 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 จะต้องคำนวณเสียภาษีจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ ในอัตราร้อยละ 1.5 ภาษีซื้อที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้ามาขายหรือรับบริการ จะนำมาขอหักหรือเครดิตออกจากภาษีที่ต้องชำระไม่ได้ แต่ให้ถือเป็นต้นทุนของสินค้าหรือรายจ่ายของกิจการ และการคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือนจะเป็นดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีที่ต้องชำระ} &= \text{ยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายจากการขายสินค้า} \\
 &\quad \text{หรือให้บริการ} \times 1.5\%
 \end{aligned}$$

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
ในอัตราร้อยละ 1.5

ตัวอย่าง ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป (ซื้อมาขายไป) ได้ซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาจากโรงงานในราคา
5,000 บาท และซื้อกางเกงสำเร็จรูปมาจากโรงงานในราคา 3,000 บาท
ขายเสื้อผ้าและกางเกงสำเร็จรูปไปในราคา 10,000 บาท

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{ภาษีที่ต้องชำระ} &= \text{ยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายจากการขายสินค้า} \times 1.5\% \\ &= 10,000 \times \frac{1.5}{100} \\ &= 150 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ผลการคำนวณภาษีในเดือนนี้ ผู้ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป จึงต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเป็น
จำนวน 150 บาท ขณะเดียวกันภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้ถูกโรงงานเรียกเก็บเป็นจำนวน

$$(5,000 \times \frac{7}{100} = 350 \text{ บาท}) \quad \text{และ} \quad (3,000 \times \frac{7}{100} = 210 \text{ บาท})$$

ก็ไม่สามารถนำมาหักออกจากภาษีที่ต้องชำระได้

5.3 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 การคำนวณ
ภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือน จะใช้วิธีคำนวณทำนองเดียวกับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่
เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 (ภาษีที่ต้องชำระ = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ) แต่มีความ
แตกต่างกันในด้านภาษีขาย เนื่องจากผู้ประกอบการที่เป็นผู้ส่งออกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0
จากมูลค่าส่งออก ทำให้ภาษีขายมีค่าเป็น 0 ในขณะที่ภาษีซื้อจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ผลการ
คำนวณเป็นลบ (-) เกิดจากภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย จึงมีการคืนภาษีให้แก่ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนที่เป็นผู้ส่งออกเท่าจำนวนภาษีซื้อที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละเดือน

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ในอัตราร้อยละ 0

ตัวอย่าง ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูป ซื้อผ้า 5,000 บาท วัสดุอื่น ๆ เช่น ด้าย กระจุกม กล่องบรรจุ
รวม 3,000 บาท

เมื่อผลิตเสร็จแล้วได้ส่งออกเสื้อสำเร็จรูปไปขายต่างประเทศในราคา 10,000 บาท

วิธีคำนวณ

ภาษีที่ต้องชำระ	= ภาษีขาย - ภาษีซื้อ
ภาษีขาย	= $10,000 \times \frac{0}{100}$ (อัตราร้อยละ 0)
	= 0 บาท
ภาษีซื้อ	= $(5,000 \times \frac{7}{100}) + (3,000 \times \frac{7}{100})$
	= 350 + 210
	= 560 บาท
ภาษีจากผลการคำนวณ	= 0 - 560
	= - 560 บาท

ผลการคำนวณภาษีในเดือนนี้ ปรากฏว่าเป็นลบ (-) กล่าวคือ ภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย
ผู้ผลิตเสื้อสำเร็จรูปมีสิทธิได้รับคืนภาษีจำนวน 560 บาท

6. การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการโดยทั่วไป หากมีรายรับเกิดขึ้นใน
ปีหนึ่งเป็นจำนวนเกินกว่า 600,000 บาทขึ้นไป โดยปกติผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องยื่นคำ
ขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็น “ผู้ประกอบการจดทะเบียน” ตามกฎหมายเสียก่อน
อย่างไรก็ดีสำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มบางประเภท ได้แก่
ผู้ประกอบการที่มีรายรับเป็นจำนวนไม่เกิน 600,000 บาทต่อปี หรือขายสินค้าที่ผลทางการ
เกษตร สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การขายสัตว์ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต การขายหนังสือพิมพ์
นิตยสาร (ตามที่ระบุในข้อ 2 (1) ถึง (5)) ซึ่งผู้ประกอบการดังกล่าวนี้ แม้จะไม่มีหน้าที่
ในการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก็ตาม แต่หากเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
ผู้ประกอบการก็สามารถเลือกเข้ามาจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็น “ผู้ประกอบการ
จดทะเบียน” ก็ได้

กล่าวโดยสรุปว่า การเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อาจจัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 คำนวณภาษีโดยนำภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากลูกค้าและมีหน้าที่ออกใบกำกับภาษีตามปกติ

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย ไม่มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากลูกค้า หรือขอหักภาษีซื้อ และไม่มีหน้าที่ออกใบกำกับภาษีแต่อย่างใด

ในการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่มีรายรับเกินกว่า 600,000 บาท ต่อปีขึ้นไป แต่ไม่เกินกว่า 1,200,000 บาทต่อปี โดยปกติให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม (2) ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 (ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย) แต่ผู้ประกอบการดังกล่าวสามารถเลือกขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม (1) ที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 (หักภาษีซื้อได้) ก็ได้ แต่สำหรับผู้ประกอบการที่มีรายรับเกินกว่า 1,200,000 บาทต่อปีขึ้นไป รวมทั้งผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีสิทธิเลือกเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้ จะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม (1) ที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 (หักภาษีซื้อได้) เท่านั้น

ผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิดขึ้นจากการขายสินค้าหรือให้บริการทั่วไป จะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ภายในกำหนดเวลาและสถานที่ ตามกฎหมายดังต่อไปนี้

6.1 กำหนดเวลาจดทะเบียน

(1) กรณีจะเริ่มประกอบการ หากประสงค์จะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้แจ้งการขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภ.พ. 01 (เอกสารแนบ 1) ได้ทันทีก่อนวันเริ่มประกอบการ

(2) กรณีเมื่อภาษีมูลค่าเพิ่มได้เริ่มบังคับใช้แล้ว ผู้ประกอบการมีรายรับจากการประกอบกิจการไม่เกิน 600,000 บาทต่อปี ซึ่งจะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ต่อมาภายหลังมีรายรับเกิดขึ้นเกิน 600,000 บาทต่อปี ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มียารับเกิน 600,000 บาท

(3) กรณีผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและมีสิทธิเลือกเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ประสงค์จะขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ทันที

อย่างไรก็ดี สำหรับผู้ประกอบการที่ดำเนินการมาแล้วก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535 และมีรายรับเกินกว่า 600,000 บาทต่อปี จะต้องจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย

ผู้ประกอบการดังกล่าวจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535 ซึ่งหน่วยงานที่รับจดทะเบียนจะมีหนังสือเชิญให้ผู้ประกอบการได้จดทะเบียนภายในกำหนดเวลาต่อไป

ในการยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการรายใดดังกล่าวข้างต้น จะมีผลเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน นับแต่วันที่ระบุไว้ในใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้นไป

6.2 สถานที่จดทะเบียน

การยื่นคำขอจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอจดทะเบียน ณ ที่ว่าการเขตท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ สำหรับในจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอจดทะเบียน ณ ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ กรณีมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อที่ว่าการเขตท้องที่/ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการอันเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เพียงแห่งเดียว

กรณีเปิดสถานประกอบการเพิ่มเติม ย้ายสถานประกอบการหรือโอนกิจการ ผู้เสียภาษีมีหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตามแบบ ภ.พ. 09 (เอกสารแนบ 2) ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนไว้เดิมก่อนวันที่มีการเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่กรณีเปลี่ยนแปลงรายการที่ประกอบกิจการปิดสถานประกอบการและเลิกประกอบกิจการให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงการปิด และการเลิก ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนไว้เดิมภายในสิบห้าวันนับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลง การปิด และการเลิก ตามแบบ ภ.พ. 09 เช่นกัน

7. การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องยื่นแบบแสดงรายการ พร้อมทั้งชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) เป็นรายเดือน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป ไม่ว่าจะมีการขายสินค้า หรือให้บริการเกิดขึ้นในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม (เว้นแต่กรณีนำเข้าสินค้า) โดยใช้แบบแสดงรายการภาษีตามประเภทของผู้ประกอบการจดทะเบียน ดังต่อไปนี้

(1) แบบ ภ.พ. 30 (เอกสารแนบ 3) ใช้สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 และผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นผู้ส่งออกที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0

ในกรณีที่ในเดือนภาษีใด ปรากฏจำนวนผลต่างของภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย (ภาษีจากการคำนวณมีค่าเป็นลบ) เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับคืนภาษี แบบ ภ.พ. 30 จะถือเป็นแบบคำร้องขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในตัว ซึ่งจะแสดงความประสงค์ขอคืนเป็นเงินสด หรือเครดิตยกจำนวนไปหักออกจากภาษีที่ต้องชำระในเดือนถัดไปก็ได้

(2) แบบ ภ.พ. 31 (เอกสารแนบ 4) ใช้สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย

การยื่นแบบ ภ.พ. 30 หรือ ภ.พ. 31 เพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในแต่ละเดือน ให้ยื่น ณ ที่ว่าการเขต/ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ถ้ามีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้แยกยื่นแบบและชำระภาษี (ถ้ามี) เป็นรายสถานประกอบการ ณ ท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ แต่ถ้าประสงค์จะขอยื่นแบบและชำระภาษีรวมกัน ณ ท้องที่ใด ก็อาจทำได้โดยเสนอขออนุมัติต่อกรมสรรพากรก่อน

8. การคืนภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะมีสิทธิได้รับคืนภาษี ถ้าภาษีที่เสียไปแล้วในการซื้อสินค้าหรือบริการต่าง ๆ (รวมถึงสินค้าทุนด้วย) มาใช้ในกิจการของตนสูงกว่าภาษีจากการขายสินค้าหรือให้บริการ โดยมีสิทธิเลือกขอคืนภาษีเป็นเงินสด พร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีของเดือนภาษี (แบบ ภ.พ. 30 เป็นแบบที่มีรายการคำร้องขอคืนภาษีรวมอยู่แล้ว) หรือจะเลือกเป็นเครดิตนำไปหักออกจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะต้องชำระในเดือนถัดไปได้ ในการขอคืนภาษีไม่จำเป็นต้องยื่นเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมใด ๆ กรมสรรพากรจะคืนภาษีให้เดือนต่อเดือน หากการพิจารณาคืนภาษีล่าช้ากว่ากำหนดเนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ตามหลักการดังกล่าวกรมสรรพากรถือว่า ผู้เสียภาษีทุกรายกระทำการยื่นชำระภาษีและขอคืนภาษีโดยสุจริต และในขณะเดียวกันกรมสรรพากรก็มีเครื่องมือหลายประการที่จะทำการทดสอบการยื่นรายการเสียภาษีของผู้เสียภาษี รวมตลอดถึงการมีเจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมแนะนำผู้เสียภาษีอย่างสม่ำเสมอ

9. เอกสารหลักฐานและประเภทรายงานที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำ

เอกสารหลักฐานสำคัญอย่างหนึ่งของระบบภาษีมูลค่าเพิ่มก็คือ ใบกำกับภาษี (Tax Invoice) ซึ่งเป็นหลักฐานเพื่อใช้แสดงจำนวนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากลูกค้าในอัตราร้อยละ 7 ของสินค้าสินค้าหรือค่าบริการ ฉะนั้นผู้ประกอบการที่จะจัดทำใบกำกับภาษีได้ จึงต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 เท่านั้น สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 จากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายไม่มีหน้าที่จัดทำใบกำกับภาษีแต่อย่างใด แต่เมื่อมีการขายสินค้าหรือให้บริการเกิดขึ้น ก็ให้ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน) ตามปกติ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 จะต้องจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง และต้องจัดทำในทันทีที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น (ดังที่กล่าวมาแล้วตามข้อ 3) ต้นฉบับใบกำกับภาษีให้ส่งมอบแก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ส่วนสำเนาใบกำกับภาษีให้เก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานต่อไป

ในใบกำกับภาษีต้องมีข้อความหรือรายการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด (เอกสารแนบ 5) สำคัญคือ ผู้ประกอบการต้องแยกค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บออกจากราคาสินค้าหรือค่าบริการอย่างชัดเจน แต่เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายสินค้าในลักษณะขายปลีกหรือประกอบกิจการให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีกมีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ หรือใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อการออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ โดยแสดงราคาที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้วก็ได้

สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย จะได้รับการผ่อนปรนไม่ต้องจัดทำและออกใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการเป็นรายครั้ง ซึ่งเป็นการขายสินค้าหรือการให้บริการครั้งหนึ่งมีมูลค่าไม่เกินกว่าจำนวน 500 บาท เว้นแต่ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการจะได้ออกใบกำกับภาษี อย่างไรก็ตามเพื่อประโยชน์ในการลงรายงานต่าง ๆ ตามกฎหมาย ผู้ประกอบการจดทะเบียนยังคงมีหน้าที่ต้องจัดทำและออกใบกำกับภาษี สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการที่มีได้ออกใบกำกับภาษีดังกล่าวอยู่ โดยให้รวมยอดจัดทำใบกำกับภาษีเพียงฉบับเดียวในแต่ละวันก็ได้

ในกรณีมีสถานประกอบการหลายแห่ง (หรือหลายสาขา) ให้จัดทำใบกำกับภาษีเป็นรายสถานประกอบการ

นอกจากการจัดทำใบกำกับภาษีตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องทำการบันทึกข้อมูลเท่าที่จำเป็น และเกี่ยวข้องกับการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยแบ่งตามประเภทของผู้ประกอบการจดทะเบียนดังต่อไปนี้

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- รายงานภาษีขาย (เอกสารแนบ 6) เป็นแบบรายงานที่มีวัตถุประสงค์ให้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบันทึกจำนวนภาษีขายของกิจการที่ได้เรียกเก็บจากลูกค้าในแต่ละเดือน แบบของรายงานดังกล่าวมีลักษณะคล้ายบัญชีรายได้จากการประกอบกิจการ ตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี เพียงแต่มีช่อง "จำนวนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม" เพิ่มขึ้นอีกช่องหนึ่ง ฉะนั้น ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นนิติบุคคลประกอบกิจการขายสินค้า มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามกฎหมายอยู่แล้วโดยปกติ ก็อาจปรับปรุงบัญชีรายได้จากการประกอบกิจการให้เป็นรายงานภาษีขายก็ได้ และสำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นบุคคลธรรมดา ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรับชำระราคาเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว ก็อาจปรับปรุงสมุดเงินสดที่ต้องจัดทำอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีเป็นรายงานภาษีขายก็ได้ เพียงแต่เพิ่มช่อง "จำนวนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม" ในบัญชีเงินสดทางด้านเงินสดรับ

- รายงานภาษีซื้อ (เอกสารแนบ 7) ผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการในรูปของบริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดา มีสิทธิที่จะนำภาษีมูลค่าเพิ่มที่ตนเองได้เสียไปแล้วมาหักออกในการคำนวณภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้น จึงกำหนดให้ผู้เสียภาษีทุกรายจัดทำรายงานแสดงเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระไว้แล้ว

- รายงานสินค้าและวัตถุดิบ (เอกสารแนบ 8) โดยเหตุที่การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวข้องกับทางด้านผลผลิตที่ขายได้ และทางด้านวัตถุดิบที่ซื้อมาใช้ในการผลิต จึงกำหนดให้จัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบในครอบครอง เพื่อแสดงยอดสินค้าที่ผลิตได้และจำหน่ายออกไป และยอดวัตถุดิบที่ซื้อมาและใช้ไปให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ในกรณีผู้เสียภาษีเป็นผู้ผลิต ให้ผู้เสียภาษีจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ แต่ถ้าประกอบกิจการซื้อมาขายไปก็ให้จัดทำรายงานสินค้าเพียงอย่างเดียว สำหรับผู้ประกอบการให้บริการไม่ต้องจัดทำรายงานนี้แต่อย่างใด

สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นบุคคลธรรมดาได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ แต่ทั้งนี้จะต้องทำการตรวจนับสินค้าคงเหลือที่มีอยู่ ณ วันที่ 31 ธันวาคมของปี แล้วกรอกในแบบรายละเอียดสินค้าคงเหลือ (เอกสารแนบ 9)

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- รายงานมูลค่าของฐานภาษี (เอกสารแนบ 10) ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการเฉพาะการขายสินค้า สามารถใช้บัญชีรายได้จากการประกอบกิจการ ซึ่งต้องจัดทำอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีเป็นรายงานมูลค่าของฐานภาษีได้ สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นบุคคลธรรมดา หากประกอบกิจการขายสินค้าเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียวหรือประกอบกิจการให้บริการ สามารถใช้สมุดเงินสดที่ต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีเป็นรายงานนี้ได้เช่นกัน

- รายงานสินค้าและวัตถุดิบ มีหลักการเช่นเดียวกับการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบของผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวมาแล้วตาม (1)

เอกสารแนบ 1

 <p>แบบคำขอลงทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประมวลรัษฎากร</p>	<p>เลขทะเบียนอนุเอกสาร</p> <p style="font-size: 24px; font-weight: bold;">ภ.พ. 01</p>	<p>ทะเบียนรับเลขที่.....</p> <p>สถานที่รับ.....</p> <p>วันเดือนปีที่รับ.....</p> <p>เจ้าหน้าที่ผู้รับ.....</p>
---	---	--

ยื่นต่อ สรรพากรเขตพื้นที่..... สมุหบัญชีอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....

1. ชื่อผู้ประกอบการ..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร..... 5

สำหรับบุคคลธรรมดา/คณะบุคคลที่มีชื่อไม่บุคคล

ที่อยู่ : เลขที่..... ตรอก/ซอย..... หมู่ที่..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

วัน/เดือน/ปีเกิด..... สัญชาติ..... เลขบัตรประจำตัวประชาชน.....

ออกให้ ณ ที่ว่าการอำเภอ..... จังหวัด..... 10

สำหรับนิติบุคคล

ชื่อภาษาอังกฤษ (ถ้ามี).....

ทะเบียนนิติบุคคลเลขที่..... วันเดือนปีที่จดทะเบียน..... จดทะเบียนที่.....

วอระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่วันที่..... เดือน..... ถึงวันที่..... เดือน.....

2. ชื่อและที่ตั้งของประกอบกิจการ..... 15

2.1 ชื่อและที่ตั้งสำนักงานใหญ่ : ชื่อสถานประกอบการ.....

ตั้งอยู่ : เลขที่..... ตรอก/ซอย..... หมู่ที่..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2.2 ชื่อและที่ตั้งสาขา (โปรดกรอกถ้ามี) จำนวนทั้งสิ้น..... สาขา.....

3. ผู้เริ่มประกอบกิจการ วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ในวันที่เข้ามายังทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มี : 20

(1) เงินทุนที่ชำระแล้ว (บาท)..... (4) ลูกจ้าง..... คน

ทรัพย์สินที่ติดบัญชีค้ำประกัน..... ของทุนจดทะเบียน..... (5) สถานที่ประกอบกิจการ.....

(2) เครื่องจักร (บาท)..... เช่า และ (บาท).....

(3) ทรัพย์สินประเภทที่ดินและ (บาท)..... ของตนเองที่เช่า ประมาณ..... และ (บาท).....

4. ประเภทของกรมประกอบกิจการ (1) มลพิษ (2) ส่งออก (3) ขนส่ง 25

(4) ขนส่งผลิตภัณฑ์..... (5) ให้บริการ.....

(ระบุลักษณะกิจการ) (ระบุลักษณะกิจการ)

ประเภทของสินค้าและบริการของกิจการที่ประกอบแล้วส่วนใหญ่ 1.....

2..... 3.....

5. กรณีเป็นผู้ประกอบการที่มีมูลค่าของฐานภาษี(รายรับ)เกิน 600,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาท กรณี 30

มีทางเลือกที่จะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดย :-

(1) ค่าแถมจาก รายรับในการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรในแต่ละเดือนภาษี

(2) ค่าแถมจากภาษีขาเข้าที่คำนวณภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี

6. เอกสารที่แนบ ได้แนบเอกสารต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในรายละเอียดด้านหลังมาด้วย จำนวน..... ฉบับ 35

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายการที่แจ้งไว้ข้างต้นเป็นรายการที่ถูกต้องสมบูรณ์ทุกประการ

ลงชื่อ..... ผู้ประกอบการ

(.....)

เป็นวันที่.....

สำหรับเจ้าหน้าที่

<p>ความเห็นเจ้าหน้าที่</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่</p>	<p>คำสั่ง</p> <p>อนุมัติให้ออกใบทะเบียน</p> <p>☐ สำนักเรียนใหญ่ ☐ สาขา..... ฉบับ</p> <p>เมื่อวันที่.....</p> <p>ลงชื่อ..... ผู้ชำนาญการ</p>
---	---

 <p>แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม คนประมวลรัษฎากร</p>	<h1 style="margin: 0;">ภ.พ.31</h1>	<p>สำหรับเจ้าพนักงาน</p>													
		<p>เลขทะเบียนคุมเอกสาร</p>	<p>รับแบบ</p>												
<p>ก (ก่อนการขอรายการโปรดคุณประโยชน์เพิ่มเติม) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร <input style="width: 100px;" type="text"/> สาขา <input style="width: 50px;" type="text"/></p> <p>ชื่อผู้ประกอบการ _____</p> <p>ชื่อสถานประกอบการ _____</p> <p>ที่ตั้งสำนักงาน : เลขที่ _____ ต.รอก/ซอย _____ หมู่ที่ _____</p> <p>ถนน _____ ตำบล/แขวง _____</p> <p>อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____</p> <p>โทรศัพท์ _____ รหัสไปรษณีย์ <input style="width: 50px;" type="text"/></p>		<p>ข การยื่นแบบแสดงรายการ</p> <p>☐ ยื่นปกติ ☐ ยื่นเพิ่มเติม</p>													
<p>สำหรับในสัปดาห์ที่ออกโดยกรมการเขียน</p> <p>ในสัปดาห์ที่ _____ เลขที่ _____</p> <p>จำนวนวัน _____ บาท</p> <p>ลงชื่อ _____ ผู้รับเงิน</p> <p>วันที่ _____</p>		<p>ค การชำระภาษี ปี พ.ศ. _____ สำหรับเดือน _____</p> <p>(ให้ทำเครื่องหมาย "✓" ลงใน "☐" หน้าชื่อเดือน)</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>☐ (1) มกราคม</td> <td>☐ (4) เมษายน</td> <td>☐ (7) กรกฎาคม</td> <td>☐ (10) ตุลาคม</td> </tr> <tr> <td>☐ (2) กุมภาพันธ์</td> <td>☐ (5) พฤษภาคม</td> <td>☐ (8) สิงหาคม</td> <td>☐ (11) พฤศจิกายน</td> </tr> <tr> <td>☐ (3) มีนาคม</td> <td>☐ (6) มิถุนายน</td> <td>☐ (9) กันยายน</td> <td>☐ (12) ธันวาคม</td> </tr> </table> <p>สำหรับในสัปดาห์ที่ออกด้วยเครื่องออกใบเสร็จรับเงิน</p>		☐ (1) มกราคม	☐ (4) เมษายน	☐ (7) กรกฎาคม	☐ (10) ตุลาคม	☐ (2) กุมภาพันธ์	☐ (5) พฤษภาคม	☐ (8) สิงหาคม	☐ (11) พฤศจิกายน	☐ (3) มีนาคม	☐ (6) มิถุนายน	☐ (9) กันยายน	☐ (12) ธันวาคม
☐ (1) มกราคม	☐ (4) เมษายน	☐ (7) กรกฎาคม	☐ (10) ตุลาคม												
☐ (2) กุมภาพันธ์	☐ (5) พฤษภาคม	☐ (8) สิงหาคม	☐ (11) พฤศจิกายน												
☐ (3) มีนาคม	☐ (6) มิถุนายน	☐ (9) กันยายน	☐ (12) ธันวาคม												
<p>๘ การคำนวณภาษี</p>															
		บาท	สต.												
1. ยอดขายในเดือนนี้				1											
2. ลบ ยอดขายส่งออก (ถ้ามี)				2											
3. ลบ ยอดขายที่ได้รับยกเว้น (ถ้ามี)				3											
4. ยอดขายที่ต้องเสียภาษี (1. - 2. - 3.)				4											
5. ภาษีที่ต้องชำระ				5											
(ตัวอักษร) _____															
<p>การยื่นแบบแสดงรายการ เกินกำหนดเวลาหรือยื่นเพิ่มเติม</p>															
6. เงินเพิ่ม				6											
7. เบี้ยปรับ (ถ้ามี)				7											
8. รวม ภาษี เงินเพิ่ม และเบี้ยปรับ (5. + 6. + 7.)				8											
(ตัวอักษร) _____															
<p>๙ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่แสดงมาในแบบแสดงรายการนี้ถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ</p> <p>และดำเนินการยื่นแบบแสดงรายการเกินกำหนดเวลา ข้าพเจ้าขอเดบียปรับด้วย</p> <p>ลงชื่อ _____ ผู้ประกอบการ</p> <p>(_____)</p> <p>ยื่นวันที่ _____</p>															

ลิขสิทธิ์ในเอกสารนี้สงวนไว้โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รายงานภาษีซื้อ				
ชื่อผู้ประกอบการ.....				
ชื่อสถานประกอบการ.....		เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร <input type="text"/>		
ใบกำกับภาษี		รายการ	มูลค่าสินค้า หรือบริการ	จำนวนเงินภาษี ที่ชำระไว้แล้ว
วัน เดือน ปี	เลขที่			
หมายเหตุ 1. ช่อง "วัน เดือน ปี" ให้กรอกวัน เดือน ปี ของใบกำกับภาษี 2. ช่อง "เลขที่" ให้ใช้เลขที่ใบกำกับภาษีที่ผู้ประกอบการได้ จัดเรียงลำดับขึ้นใหม่				
รวม				

แผ่นที่.....					
รายงานสินค้าและวัตถุดิบ					
ชื่อผู้ประกอบการ.....					
ชื่อสถานประกอบการ..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร <input type="text"/>					
ชื่อสินค้า/วัตถุดิบ.....					
ชนิด/ขนาด..... ปริมาณนับเป็น.....					
ใบสำคัญ		ปริมาณสินค้า วัตถุดิบ			หมายเหตุ
วัน เดือน ปี	เลขที่	รับ	จ่าย	คงเหลือ	
หมายเหตุ ช่อง "วัน เดือน ปี" และ "เลขที่" ให้กรอกวัน เดือน ปี และเลขที่ ของใบสำคัญรับหรือจ่ายสินค้า หรือวัตถุดิบ แล้วแต่กรณี					

เอกสารแนบ 9

รายละเอียดสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 เดือนธันวาคม พ.ศ. ....

ชื่อผู้ประกอบการ.....

ชื่อสถานประกอบการ.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(การคำนวณราคาทุนใช้วิธี.....)

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	หมายเหตุ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นามสกุล	นายธงชัย ช่างสุกิจเมธี
วัน เดือน ปี เกิด	22 พฤศจิกายน 2500
สถานที่เกิด	อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
การศึกษา	-สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปีการศึกษา 2523 -สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช เมื่อปีการศึกษา 2532
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	-ปีพ.ศ. 2534-ปัจจุบัน รับราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี 6 ฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved